

Ingeborg Thoral: 'Zonne-energie vraagt meer ruimte dan windenergie'

Ingeborg Thoral (1972) is onafhankelijk adviseur ruimtelijke kwaliteit van de provincie Utrecht en directeur van bureau Mixts Urbanisme. Onlangs verscheen van haar hand een advies over de inrichting van nieuwe energielandschappen, als eerste in een serie van vijf rapporten over grote ruimtelijke thema's.

Je advies over nieuwe windmolens heeft stof doen opwaaien. Waarom?

Windmolens liggen gevoelig, overal in Nederland, maar zeker ook in Utrecht. De gemeenteraad heeft onlangs tegen de bouw van een aantal grote windmolens op het bedrijventerrein Lage Weide gestemd. In mijn advies ga ik desondanks uit van de bouw van nieuwe windmolens, simpelweg omdat de provincie nu eenmaal de opdracht heeft een flinke impuls te geven aan de winning van duurzame energie. Utrecht heeft veel kwetsbare landschappen die door de bouw van dergelijke grote molens te veel worden aangetast. Wat wel kan, is aanhaken bij grootschalige infrastructuur zoals de A2 en het Amsterdam-Rijnkanaal. Daar is wel degelijk ruimte voor windmolens, die daar qua schaal en maatvoering beter aansluiten.

Een ander onderdeel van je advies betreft de winning van zonne-energie. Hier ben je terughoudender in. Opnieuw: waarom?

Ik ben niet zozeer terughoudend als wel voorzichtig. Wat lang niet iedereen zich realiseert is dat zonne-energie een veel groter ruimtebeslag vraagt dan windenergie. In een dichtbevolkte provincie als Utrecht ligt de aanleg van zonnepanelen, zoals je ze langs de snelwegen in Duitsland vaak ziet, minder voor de hand. Voorlopig zijn er nog mogelijkheden genoeg om meer zonnepanelen te plaatsen op bestaande bebouwing, waarbij ik historische monumenten zo veel mogelijk wil uitsluiten. Kantoren genoeg, en er zijn ook andere mogelijkheden. Vanaf mijn kantoor in het Provinciehuis kijk ik uit op de geluidswallen langs de A27 waar op elegante wijze zonnecollectoren zijn ingebouwd.

Biomassa was het derde grote thema uit je rapport. Wat stel je voor?

Vergisting van biomassa – kort door de bocht geformuleerd: alles wat groen is – is voor Utrecht zeer interessant gezien de grote beschikbaarheid van de benodigde grondstoffen. Het probleem is dat dergelijke grote installaties vaak slecht in het landschap passen. Tegelijkertijd zijn er voor de producenten aanzienlijke economische belangen mee gemoeid. Als je erin slaagt de producenten de kosten te laten betalen van de landschappelijke inpassing – zeg maar: je laat ze een park aanleggen rond hun installatie – dan profiteren alle partijen.

Niet als elders is er in Utrecht een spanningsveld tussen de bescherming van het schaarse groen, en de wensen van ontwikkelaars en gemeenten om uit te breiden. Welke oplossing draag je hiervoor aan?

Die oplossing is vergelijkbaar met de plannen voor biogasinstallaties. Mijn idee: je laat ontwikkelaars de kosten dragen van een zorgvuldige inpassing van kleinschalige uitbreidingstrajecten. In de gemeente Leusden is een ontwikkelaar met een dergelijk plan bezig. Nieuwe natuur, toekomstbestendige landbouw, een recreatief netwerk, wonen in de stadsrand en een 'groene contour', het zit er allemaal in. De groene contour bestaat uit gebieden die van belang worden geacht voor het functioneren van de ecologische hoofdstructuur.

Tot slot: je werkt ook samen met andere provinciaal adviseurs. Wie bijvoorbeeld?

Recent heb ik een advies uitgebracht in samenwerking met Abe Veenstra van de provincie Zuid-Holland over het landschap tussen Bodegraven en Woerden. Het gaat hier onder meer over het al dan niet toestaan van bedrijvigheid op de provinciegrens. Het is niet meer dan normaal dat je daar gezamenlijk over nadenkt.

Bert Bukman